

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічних робіт

Едуард ГУРЯЧКІВСЬКИЙ

02 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТАНДАРТИ ЯКОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: Практична психологія

Одеса - 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Практична психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 24 квітня 2024 року).

Розробники:

професор кафедри, д.псих.н., проф. Литвиненко Ольга Дмитрівна
завідувач кафедри, к.екон.н., доц. Рудінська Олена Володимирівна
доцент кафедри, к.іст.н., доц. Дружкова Ірина Сергіївна
доцент кафедри, к.псих.н. Ковальова Марія Володимирівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту охорони здоров'я
Протокол № 1 від 26.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Олена РУДІНСЬКА

Погоджено із гарантом ОПП

Євген ОПРЯ

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін
ОНМедУ

Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ____ від “__” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ____ від “__” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів: 3 Годин: 90	Галузь знань (05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053 «Психологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Денна, заочна форма навчання</i>
		<i>Вибіркова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки: I</i>
		<i>Семестр: II</i>
		<i>Лекції (12 год. – денне; 4 год. заочне)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (24 год. – денне, 6 год. - заочне)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (54 год. – денне, 80 год. – заочне)</i>
		<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>
		<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Формування системи теоретичних знань і практичних навичок з питань стандартів якості психологічної допомоги, розвиток здатності ефективно впроваджувати принципи якості у процес психологічного консультування, психотерапії та підтримки клієнтів, оволодіння основами етичного та професійного регулювання, а також навичками оцінки ефективності та якості наданих психологічних послуг.

Завдання:

- Отримання ґрунтовних знань про сутність, значення та основні принципи стандартів якості у сфері психологічної допомоги.
- Формування здатності аналізувати національні та міжнародні нормативні документи щодо забезпечення стандартів якості психологічної допомоги.
- Розвиток умінь впроваджувати етичні принципи та професійні стандарти у психологічній практиці.
- Формування компетенцій у сфері оцінки якості психологічної допомоги, включаючи моніторинг, супервізію та використання доказових підходів.
- Розвиток навичок організації процесу психологічної допомоги відповідно до стандартів якості, з урахуванням потреб і специфіки клієнтів.
- Оволодіння практичними знаннями щодо забезпечення конфіденційності, етичної відповідальності та професійних стандартів під час надання психологічних послуг.
- Формування навичок ефективного комунікації та взаємодії у роботі з клієнтами, командою та іншими спеціалістами для забезпечення високої якості психологічної допомоги.
- Розвиток умінь ідентифікувати та вирішувати етичні та професійні дилеми, які виникають у процесі надання психологічної допомоги.
- Формування здатності адаптувати стандарти якості для різних форм психологічної допомоги (індивідуальна, групова, кризова допомога тощо).
- Виховання етичної та професійної відповідальності за дотримання високих стандартів якості психологічної допомоги, включаючи дотримання прав клієнтів та захист їх інтересів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральної компетентності: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері психології або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальних (ЗК):

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення (креативність).
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.
- ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 11. Здатність до самоосвіти та саморозвитку.

Спеціальних (СК):

- СК 1. Здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
- СК 2. Самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- СК 9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
- ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Основні поняття стандартів якості психологічної допомоги, їх значення, цілі та принципи.
- Національні та міжнародні нормативні документи, що регулюють стандарти якості у сфері психологічної допомоги.
- Етапи організації психологічної допомоги відповідно до стандартів якості.
- Методи оцінки якості наданих психологічних послуг, зокрема інструменти моніторингу, супервізії та зворотного зв'язку від клієнтів.
- Професійні етичні принципи та вимоги до надання якісної психологічної допомоги.
- Психологічні, соціальні та культурні особливості, які впливають на якість психологічної допомоги.
- Методи подолання бар'єрів у впровадженні стандартів якості у психологічну практику.
- Принципи кризової та травматологічної психологічної допомоги відповідно до міжнародних стандартів.
- Значення міждисциплінарного підходу для забезпечення якості психологічної допомоги.

Вміти:

- Застосовувати стандарти якості для організації та проведення психологічної допомоги.
- Аналізувати нормативні документи, регулюючі стандарти якості психологічної допомоги, та адаптувати їх до специфіки роботи.

- Проводити моніторинг та оцінку якості наданих психологічних послуг за допомогою відповідних методик і інструментів.
- Використовувати етичні принципи у процесі надання допомоги, зокрема забезпечення конфіденційності, поваги до прав клієнтів і професійної відповідальності.
- Організовувати процес супервізії для підтримання якості психологічної допомоги.
- Розробляти стратегії покращення якості психологічної допомоги на основі аналізу результатів та зворотного зв'язку.
- Використовувати міждисциплінарний підхід для забезпечення комплексної допомоги клієнтам.
- Вирішувати етичні дилеми, які виникають у процесі психологічної практики, з дотриманням стандартів якості.
- Адаптувати стандарти якості до роботи з різними категоріями клієнтів, включаючи дітей, підлітків, сім'ї, пари та людей з особливими потребами.

Демонструвати:

- Здатність організовувати та проводити психологічну допомогу відповідно до стандартів якості.
- Навички оцінки ефективності психологічної допомоги та впровадження необхідних покращень.
- Вміння працювати з клієнтами у кризових та травматичних ситуаціях, забезпечуючи якісну психологічну підтримку.
- Здатність будувати професійні взаємини з клієнтами, колегами та іншими спеціалістами, спрямовані на забезпечення високої якості послуг.
- Навички ведення професійної документації відповідно до стандартів якості.
- Готовність до безперервного професійного розвитку, вивчення новітніх підходів і стандартів у сфері психологічної допомоги.
- Вміння дотримуватися етичних норм у процесі роботи, забезпечуючи права та інтереси клієнтів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні принципи та стандарти якості психологічної допомоги.

Визначення якості психологічної допомоги. Принципи та основні аспекти забезпечення якості. Нормативно-правова база функціонування системи стандартів якості у психологічній допомозі. Міжнародні та національні стандарти якості. Етичні стандарти в практиці психолога.

Тема 2. Моделі та методи оцінки якості психологічної допомоги.

Показники якості психологічної допомоги. Моделі управління якістю у психологічній практиці. Інструменти та методи оцінки якості. Оцінка ефективності психологічних інтервенцій. Вплив якості допомоги на результативність лікування

Тема 3. Сертифікація та ліцензування психологічної діяльності.

Поняття сертифікації та ліцензування у психології. Нормативно-правове забезпечення сертифікації та ліцензування. Вимоги до сертифікації психологічної діяльності. Процедура отримання ліцензії на психологічну практику. Контроль та нагляд за діяльністю сертифікованих та ліцензованих психологів.

Тема 4. Стандартизація процедур та протоколів психологічної допомоги.

Розробка та впровадження стандартів та протоколів у психологічній допомозі. Стандартизовані процедури та методи роботи психолога. Використання науково обґрунтованих протоколів лікування. Уніфікація методів психологічної діагностики та інтервенції. Моніторинг та оновлення стандартів та протоколів.

Тема 5. Клінічний аудит та внутрішній контроль якості психологічної допомоги.

Поняття клінічного аудиту у психологічній допомозі. Види та етапи проведення

клінічного аудиту. Індикатори якості та критерії оцінки. Внутрішній аудит: цілі, завдання та методи. Поліпшення якості на основі результатів аудиту.

Тема 6. Безперервне професійне навчання та розвиток психологів.

Значення безперервного професійного розвитку у забезпеченні якості. Програми підвищення кваліфікації та професійного навчання. Системи підтримки професійного розвитку психологів. Вимоги до професійної компетентності психологів. Самоосвіта та професійні спільноти як засоби підвищення якості допомоги.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Загальні принципи та стандарти якості психологічної допомоги.	8	2		2		4
Тема 2. Моделі та методи оцінки якості психологічної допомоги.	18	2		6		10
Тема 3. Сертифікація та ліцензування психологічної діяльності.	18	2		6		10
Тема 4. Стандартизація процедур та протоколів психологічної допомоги.	14	2		2		10
Тема 5. Клінічний аудит та внутрішній контроль якості психологічної допомоги.	16	2		4		10
Тема 6. Безперервне професійне навчання та розвиток психологів.	16	2		4		10
Усього годин	90	12	0	24		54

Заочна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Загальні принципи та стандарти якості психологічної допомоги.	10	2		-		10
Тема 2. Моделі та методи оцінки якості психологічної допомоги.	24	2		2		20
Тема 3. Сертифікація та ліцензування психологічної	12	0		2		10

діяльності.						
Тема 4. Стандартизація процедур та протоколів психологічної допомоги.	10	0		-		10
Тема 5. Клінічний аудит та внутрішній контроль якості психологічної допомоги.	24			2		20
Тема 6. Безперервне професійне навчання та розвиток психологів.	10	0		-		10
Усього годин	90	4		6		80

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Загальні принципи та стандарти якості психологічної допомоги.	2	2
2.	Тема 2. Моделі та методи оцінки якості психологічної допомоги.	2	2
3.	Тема 3. Сертифікація та ліцензування психологічної діяльності.	2	0
4.	Тема 4. Стандартизація процедур та протоколів психологічної допомоги.	2	0
5.	Тема 5. Клінічний аудит та внутрішній контроль якості психологічної допомоги.	2	0
6.	Тема 6. Безперервне професійне навчання та розвиток психологів.	2	0
Разом		12	4

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Загальні принципи та стандарти якості психологічної допомоги.	2	-
2.	Тема 2. Моделі та методи оцінки якості психологічної допомоги.	6	2
3.	Тема 3. Сертифікація та ліцензування психологічної діяльності.	6	2
4.	Тема 4. Стандартизація процедур та протоколів психологічної допомоги.	2	-
5.	Тема 5. Клінічний аудит та внутрішній контроль якості психологічної допомоги.	4	2
6.	Тема 6. Безперервне професійне навчання та розвиток психологів.	4	-
Разом		24	6

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Загальні принципи та стандарти якості психологічної допомоги.	10	10
2.	Тема 2. Моделі та методи оцінки якості психологічної допомоги.	10	20
3.	Тема 3. Сертифікація та ліцензування психологічної діяльності.	10	10
4.	Тема 4. Стандартизація процедур та протоколів психологічної допомоги.	10	10
5.	Тема 5. Клінічний аудит та внутрішній контроль якості психологічної допомоги.	10	20
6.	Тема 6. Безперервне професійне навчання та розвиток психологів.	10	10
Разом		60	80

7. Методи навчання

Семінарські заняття.

- словесні методи. бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи. ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи. виконання тестових завдань..

Практичні заняття.

- наочні методи. ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи. виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота.

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль.

- усний контроль, індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль, оцінювання розв'язання ситуаційних завдань за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуальних завдань за змістовими модулями;
- тестовий контроль, оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Підсумковий контроль. залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті.

- Оцінка теоретичних знань за темою заняття.
 - методи. оцінювання виконання тестових завдань за відповідною темою
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок з теми заняття.
 - методи. оцінювання розв'язання ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових) за відповідною темою
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; наводить доцільні практичні приклади. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірної інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; показує пасивну роботу на практичних заняттях. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальні завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Здобувачі заочної форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії виконали види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни (виконання індивідуального завдання).

Залік здійснюється на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання.

Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з одним десятковим знаком після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методична розробка з навчальної дисципліни
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові) за темами дисципліни
- Тестові завдання за темами дисципліни

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Дайте визначення поняття «стандарти якості психологічної допомоги» та їх значення.
2. Охарактеризуйте історичний розвиток підходів до забезпечення якості у психологічній допомозі.
3. Поясніть основні принципи забезпечення якості психологічної допомоги.
4. Назвіть міжнародні стандарти якості у сфері надання психологічної допомоги.
5. Охарактеризуйте законодавчу базу України щодо регулювання стандартів психологічної допомоги.
6. Розкрийте зміст етичних принципів у забезпеченні якості психологічної допомоги.
7. Поясніть, як проводиться акредитація та сертифікація спеціалістів у сфері психологічної допомоги.
8. Опишіть ключові критерії оцінки ефективності психологічної допомоги.
9. Визначте роль супервізії та інтервізії у підтримці якості психологічної допомоги.
10. Що таке доказова психологічна практика, і чому вона важлива для якості психологічної допомоги?
11. Охарактеризуйте інструменти та методи контролю якості у психологічній допомозі.
12. Як організується забезпечення конфіденційності у процесі надання психологічної допомоги?
13. Поясніть значення компетентнісного підходу у забезпеченні стандартів якості роботи психолога.
14. Визначте основні етапи моніторингу якості психологічної допомоги.
15. Розкрийте сутність підходу, орієнтованого на клієнта, у забезпеченні стандартів якості.
16. Охарактеризуйте особливості забезпечення якості при роботі з різними категоріями клієнтів (діти, підлітки, дорослі, люди з особливими потребами).
17. Як стандарти якості враховують роботу з клієнтами в кризових ситуаціях?
18. Розкрийте роль зворотного зв'язку від клієнтів у покращенні якості психологічної допомоги.
19. Охарактеризуйте роль мультидисциплінарної взаємодії у забезпеченні стандартів якості.

20. Що таке протокол психологічної допомоги, і як він впливає на стандарти якості?
21. Поясніть значення професійного розвитку та навчання у підвищенні якості психологічної допомоги.
22. Охарактеризуйте проблеми, які виникають у процесі стандартизації психологічної допомоги, та способи їх вирішення.
23. Назвіть сучасні інноваційні підходи до забезпечення якості психологічної допомоги.
24. Визначте ризики порушення стандартів якості та їх вплив на клієнта і професійну репутацію психолога.
25. Розкрийте значення професійної етики у формуванні стандартів якості психологічної допомоги.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Русова В.М. Психологічне консультування: навч. посіб. Київ: Каравела, 2018.
2. Білошицька О.К. Система управління якістю в медицині: Практичні роботи: навч.посіб. - Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 63 с.
3. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 392с.
4. Булах І.С., Кузьменко В.У., Помиткін Е.О. Консультативна психологія: підручник. Вінниця: Нілан, 2014. 484 с.
5. Впровадження системи управління якістю у лікувально-профілактичних організаціях ISO 9001:2015 : навчальний посібник / В.В. Касянчук, О.М. Бергілевич, О.І. Сміянова; за ред. проф. В.А. Сміянова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 246 с.
6. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
7. Громадське здоров'я: навч.посібник /за ред. Т.С.Грузева та ін. К: Книга плюс, 2021. 296с.
8. Збірник стандартів психологічної підготовки у Збройних Силах України: метод. посіб. / За редакцією генерал-майора В. Ключкова К.: НДЦ ГП ЗС України, 2023. 337 с.
9. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html
10. Манухіна С.Ю. психологія праці. К, 2015 https://stud.com.ua/25415/psihologiya/psihologiya_pratsi
11. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовищ: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. 540 с.
12. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: навчальний посібник / В.І. Борщ, О.В. Рудінська, Н.Л. Кусик. Херсон: Олді+, 2022. 264 с.
13. Павлюк М.М., Шепельова М.В. Сучасні психологічні технології надання психологічної допомоги сім'ям постраждалих у подоланні складних життєвих обставин : практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2020. 124 с.
14. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, практичного психолога : конспект лекцій / укладач: П. І. Сахно. Суми : Сумський державний університет, 2023. 159 с.
15. Росс Г. Рекомендації щодо подальшого розвитку вторинної медичної допомоги в Україні. Рекомендації щодо вдосконалення системи управління якістю медичної допомоги в Україні: інструменти управління якістю / Гр. Росс, В. Е. Багдарасян, В. М. Богомаз та [ін.] Київ, 2016. 44с.

16. Система роботи психологічних служб і методика роботи практичного психолога : конспект лекцій / укладач: П. І. Сахно. Суми : Сумський державний університет, 2023. 159 с.
17. Управління змінами в системі охорони здоров'я України: історія та уроки пілотних регіонів: навчальний посібник/ за ред. В.М.Лехан. Дніпро: ДЗ" Дніпропетровська медична академія МОЗ України", 2016. 96 с.
18. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorchChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. 1728 p.
19. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p. <https://www.nice.org.uk/media/default/About/what-we-do/Into-practice/principles-for-best-practice-in-clinical-audit.pdf>

Нормативно правові акти:

1. Декларація прав дитини URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384#Text
2. Загальна декларація прав людини URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Європейська соціальна хартія URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
4. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174#Text
5. Про інформацію: *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 1992, № 48, с.650 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
6. Про охорону дитинства: Закон України *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2001, № 30, ст. 142 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
7. Про освіту. Закон України *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2017, № 38– 39, ст. 380 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
8. Про повну загальну середню освіту: Закон України *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2020, № 31, ст. 226 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
9. Про вищу освіту: Закон України *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2014, № 37–38, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
10. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2005, № 52, ст. 561 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
11. Хартія основних прав Європейського Союзу URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_524#Text
12. Положення про психологічну службу системи освіти України. Наказ МОН України № 509 від 22.05.2018. URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
13. Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2021–2022 . Лист МОН № 1/9-363 від 16.07.2021 р. URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
14. Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти». Лист МОН від 30.11.2020 № 6/1427-20 URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
15. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти. Наказ МОН № 609 від 08 червня 2018 р. URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
16. Про здійснення соціально-педагогічного патронату. Лист МОН України від 17.12.2008 р. № 1/9-811 URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
17. Методичні рекомендації щодо взаємодії педагогічних працівників у навчальних закладах та взаємодії з іншими органами і службами щодо захисту прав дітей. Лист

- МОН України від 28.10.14 р. № 1/9-557 URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
18. Про затвердження типового положення про атестацію педагогічних працівників. Наказ МОН від 06.10.2010 р. № 930 URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
 19. Деякі питання кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
 20. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2018 р. № 691) URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
 21. Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Постанова Кабінету міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 654 URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
 22. Про затвердження Порядку надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів керівним, педагогічним, науково-педагогічним працівникам освіти та науковим працівникам. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.1997 № 346
 23. Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю. Постанова Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2018 року № 800 URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
 24. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Указ Президента України від 25 травня 2020 року № 195/2020 URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
 25. Етичний кодекс психолога. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи. URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
 26. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі № 658. (2018). URL: <https://imzo.gov.ua/category/normativni-dokumenti/>
 27. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі». № 654. (2018).

Додаткова:

1. Анненкова, І. П. Наукові основи моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників ВНЗ: монографія. *Одеса: Оптимум* 2025 330с.
2. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. Вид. 3 Вінниця : «Нова книга», 2013. 560 с.
3. Зайцев А. С., Кусик Н. Л., Невмержицький О. М., & Мацегора Н. А. (2023). Огляд понять та визначень у сфері публічного управління біологічною безпекою. *Одеський медичний журнал*, 2023, (3), 57-62.
4. Забезпечення діяльності мобільних бригад соціально-психологічної допомоги як спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб від домашнього насильства. Методичний посібник. К.: 30 березня 2020. 190 с.
5. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник / Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. К.: ФОП Нічога С.О. 2020. 196 с.
6. Кобилянська Т. Професійна діяльність психолога освітнього закладу у Порівнянні з суміжними видами діяльності. *Науковий вісник МНУ ім. В.О.Сухомлинського. Педагогічні науки*, 2018. № 3(62). Том 2. С. 135–140.

7. Коломінський Н. Л. Методологічні засади професійної підготовки практичного психолога. *Практична психологія і соціальна робота*. 2013. № 4. С. 12- 13.
8. Немченко В.В., Хомутенко В.П., Хомутенко А.В. Практичний курс внутрішнього аудиту. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 240 с.
9. Основи менеджменту та маркетингу в медицині: навчальний посібник / В.Г. Шутурмінський, Н.Л. Кусик, О.В. Рудінська. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 176 с.
10. Панок В. Г. Психологічна служба. Кам'янець-Подільський: Друкарня Рута, 2013. 328 с.
11. Перчик А. О. Жмай О. В. Емоційна стійкість як основа ефективного управління закладами охорони здоров'я Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. 2023/12/15 45-47
12. Правове регулювання надання психологічної допомоги та забезпечення психічного здоров'я в праві ЄС. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29447.pdf>
13. Професійно-етичні дилеми: зведений реферат публікацій викладачів психологічного факультету Люблінського католицького університету. URL: <http://educatum.eu/ru/institution/view/katolicheskii-liublinskii-universitet-ioanna-pavla-ii-v-liubline-kul>
14. Рудінська, О., Кусик, Н., & Жмай, О. (2023). Імплементация синергии функций менеджера та лікаря в управлінській діяльності на прикладі клінік Одеського національного медичного університету. *Економіка та суспільство*, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-104>
15. Управління якістю медичної допомоги на основі механізму внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я: методичні рекомендації / Степаненко А.В., Ященко Ю.Б., Сміянов В.А., Тарасенко С.В. Київ, 2014. 27 с.
16. Kniazkova V., Huz D., Rudinska O., Krylenko V. Formation of clusters of medical institutions as an administrative tool of management in the industry of health care in the conditions of n Economics. *Management. Innovations*, 2023 1(32). <http://eui.zu.edu.ua/article/view/283043/277220>
18. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. <https://www.nice.org.uk/media/default/About/what-we-do/Into-practice/principles-for-best-practice-in-clinical-audit.pdf>
19. Valakh V., Rudinska O., Busel S., Kniazkova V. [Management of medical services in Ukraine in the context of international experience](#) *Ekonomichnyy analiz*, 2024. 34(2). P.94-105.
20. Управління якістю медичної допомоги на основі механізму внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я: методичні рекомендації / Степаненко А.В., Ященко Ю.Б., Сміянов В.А., Тарасенко С.В. Київ, 2014. 27 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Національний інститут стратегічних досліджень НІСД/NISS URL:<https://niss.gov.ua/>
2. Фонд демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва URL:<https://dif.org.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL:<http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Одеська національна наукова бібліотека URL:<http://odnb.odessa.ua/>
5. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова URL:<https://razumkov.org.ua/>
6. Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ) Режим доступу: <http://lucl.kiev.ua>
7. Taylor & Francis. Режим доступу: <http://www.informaworld.com>
8. ScienceDirect. Режим доступу: www.sciencedirect.com